

valtiovarainministerio@vm.fi

31.03.2014

KSL/13/05.00.04/2014

Viite: Maakuntahallitus 28.3.2014
Lausuntopyyntöne 17.1.2014

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAIN MUUTTAMISESTA

Keski-Suomen liitto kannattaa vapaaehtoisuuteen ja kuntademokratiaan perustuvaa kuntauudistusta. Voimassa olevan kuntarakennelain mukaan valtioneuvostolla on oikeus päättää kuntien yhdistymisestä vastoin kunnanvaltuuston tahtoa vain, jos kunta on taloudellisessa kriisitilanteessa (ns. kriisikuntamenettely) tai jos kunnallisessa kansanäänestyksessä enemmistö kannattaa kuntajakoselvittäjän yhdistymisesitystä.

Lakiluonnoksessa ehdotetaan valtioneuvoston toimivallan laajentamista niin, että se voisi päättää liitoksesta, jos yhdistymisalueella toteutettavassa kansanäänestyksessä alueen enemmistö näin haluaa. Keski-Suomen liitto pitää esitetynlaista menettelyä kunnallisen demokratian ja itsehallinnon kannalta mahdottomana.

Vapaaehtoisuuteen ja luottamukseen perustuvien kuntaliitosten kautta voidaan saavuttaa elinvoimaisuutta ja tehokkuutta, jotka tuottavat hyvinvointia myös laajemmalle alueelle. Liitosten rinnalla yhteistyön syventäminen sekä uudenlaiset toimintamallit ja -rakenteet eri hallinnonaloilla on huomioitava tasapuolisina vaihtoehtoina.

Keski-Suomen liitto korostaa, että kuntaliitosselvityksissä on olennaista analysoida tarkasti ja tuoda perustellusti esille sekä liitosten mahdolliset hyödyt että haitat, ja mitä ne merkitsevät yksittäisen kunnan kannalta. Näin saavutetaan yhteiskunnan kannalta paras lopputulos. Lakimuutosluonnoksen yhteydessä esitetyt perustelut kaupunkiseutujen kuntaliitoksista saatavista hyödyistä perustuvat osin oletuksiin, eikä liitoksista mahdollisesti seuraavia haittoja ole vielä analysoitu riittävästi.

Lausuntopyynnössä pyydetään lausumaan luonnoksessa määritellyistä kaupunkiseutuperusteista. Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että kuntien tai alueiden tilastollisessa määrittelyssä kokonaiskuva huomioidaan riittävästi. Esitetyt kaupunkiseutuperusteet työpaikkaomavaraisuuden ja työssäkäynnin osalta eivät huomioi eri sektoreiden työpaikkoja (yksityisen sektorin, valtion, sosiaaliturvasektorin, kuntayhtymien ja kuntien työpaikat), mikä vaikeuttaa kokonais kuvan hahmottamista.

Taloudellista eriytymistä mittaava peruste liittyy muuttoliikkeen aikaansaamiin kuntien välisiin tuloeroihin. Pelkästään tulojen erotuksen (euroa/asukas) tarkastelu kuntien välisessä muuttoliikkeessä ei kuitenkaan tuo esille taloudellisen eriytymisen merkitystä suh-

teessa alueen kokonaistalouteen. Olennaista tässä olisi myös huomioida muuttajien ominaisuudet sekä niistä seuraavat palvelutarpeet ja kustannusvaikutukset.

KESKI-SUOMEN LIITTO
Maakuntahallitus

Anita Mikkonen
maakuntajohtaja

Pirjo Ahola
maakuntahallituksen sihteeri

Lausuntoluonnoksen on valmistellut maakuntasuunnittelija Kirsi Mukkala

